

Zárszó

A Büntetés-végrehajtási Szervezet nevében tisztelettel hajtunk fejet Csemegi Károly és az előtte a büntetéstani szemlélet előtte, amely vezérfonala a 140 évvel ezelőtt megalakított Csemegi-kódexnek. Magyarországon a Csemegi-kódex számít az első kodifikált és az Országgyűlés által elfogadott büntető törvénykönyvnek. Korszakokon keresztül, generációkon át volt tankönyv és tananyag, meghatározva a jogtudomány fejlődését és alkalmazását. Nemzetközi kitekintésben is kora első számú büntető törvénykönyvei közé sorolható, tudományosan kimagasló színvonala miatt nemzetközi elismertsége is egyedülálló volt. Ez a 140 évvel ezelőtt létrehozott kódex, az első magyar büntetőtörvény meghatározta a 21. században is irányadó és élő vezérelveket, olyanokat, mint a törvény előtti egyenlőség, az emberi igazság, és olyan eszméknek biztosított táptalajt, mint a humanizmus. A mai szemmel nézve is időtálló tudományos és gyakorlati értékét tekintve kiemelkedő kordokumentum.

A Csemegi-kódex büntetéstani tételei mindmáig hatnak, tovább élnek. A magyar büntetőjog történetében ez a korszakos mű olyan büntetőjogi struktúrákat számolt fel, amelyek meghatározók voltak, és olyan struktúrákat alkotott meg, amelyek hosszú évtizedekre határozták meg a büntetőjogi jogalkalmazást.

A kódex büntetési rendszerében a szabadságvesztés-büntetés dominált, ennek alkalmazásában Csemegi hangsúlyozta a humanizmus követelményén túl a bűncselekmény súlyával arányos büntetés elvét, a bírói individualizáció szükségességét és a nép igazságérzetének figyelembevételét is.

Csemegi Károly tudományos nézeteit, munkáját a magyar klasszikus büntetőjogi fel fogás maradandó értékű összefoglalásának tekinthetjük ma is. Kodifikátori, bírói, szakírói tevékenysége révén hosszan tartó és jelentős hatást gyakorolt a hazai büntetőjog fejlődésére, a jogalkalmazásra és a tudományos gondolkodásra egyaránt. A kódex kristálytiszta jogi fogalmaira ráismerhetünk hatályos büntető törvénykönyvünkben is.

*Tóth Tamás
bv. vezérőrnagy*